

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ

А. БАЙТҰРСЫНОВ АТЫНДАҒЫ
ҚОСТАНАЙ Өңірлік университеті

АЛТЫНСАРИН ОҚУЛАРЫ

«ПЕДАГОГИКАЛЫҚ БІЛІМ
БЕРУДІҢ ҮЗДІКСІЗДІГІ –
ЗАМАНАУИ ПЕДАГОГТАРДЫҢ
ТАБЫСТЫЛЫҒЫНЫҢ КЕПІЛІ»

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ
ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ
КОНФЕРЕНЦИЯСЫ

МАТЕРИАЛДАРЫ

I КІТАП

АЛТЫНСАРИНСКИЕ ЧТЕНИЯ

МАТЕРИАЛЫ

МЕЖДУНАРОДНОЙ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ
КОНФЕРЕНЦИИ

«НЕПРЕРЫВНОСТЬ ПЕДАГОГИЧЕСКОГО
ОБРАЗОВАНИЯ – ЗАЛОГ УСПЕШНОСТИ
СОВРЕМЕННЫХ ПЕДАГОГОВ»

I КНИГА

Қостанай, 2022

Список литературы:

1. Морозова О.П. Современные тенденции и принципы развития профессиональной деятельности учителя в системе непрерывного педагогического образования // Вестник новосибирского государственного педагогического университета - 6(28) 2015, стр. 15-26
2. Бондаревская Е.В. Воспитание как возрождение человека культуры // Основные положения концепции воспитания в изменяющихся условиях. – Ростов н/Д: РГПИ, 2017. – 32 с
3. Арнаутов В.В. Непрерывное педагогическое образование – приоритетное направление модернизации профессиональной подготовки будущего учителя // Непрерывное профессиональное образование – Волгоград, 2012, стр- 16 – 21
4. Непрерывное педагогическое образование: проблемы, опыт, перспективы // Коллективная монография - ФГБОУ ВО «Ярославский государственный педагогический университет им. К.Д.Ушинского», Ярославль, 2017. - С.135-145
5. Ключевые ориентиры для разработки и реализации образовательных программ в предметной области «Образование». Публикация подготовлена в рамках проекта TuningRussia 51113S-TEMPUS-I- 2010-1-ES-TEMPUS-JPCR. Университет Деусто, Бильбао. – 2013. – С. 66–67
6. Пахаренко, Н.В., Зольникова, И.Н. Модель определения уровня сформированности общекультурных и профессиональных компетенций [Электронный ресурс] / Н.В. Пахаренко, И.Н.Зольникова // Современные проблемы науки и образования. – 2012. – № 6.– Режим доступа: URL: www.scienceeducation.ru/106-7502 (дата обращения: 20.01.2012).

ӨОЖ 378.1

ПЕДАГОГИКАНЫ ОҚЫТУ БАРЫСЫНДА БОЛАШАҚ ПЕДАГОГТАРДЫҢ МЕДИАҚҰЗЫРЕТТІЛІГІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ МӘСЕЛЕСІ

Шамитдинов Азиз Мираминулы,
А.Байтұрсынов атындағы
Қостанай өңірлік университеті оқытушысы
Аканбаев Бағлан Нурланович,
«Қостанай дарыны» ӨФПО аға әдіскері
Қостанай қ.

Аннотация

Өзектілігі және мақсаты. Мақалада болашақ педагогтардың жалпы кәсіптік пән – педагогиканы оқу үдерісінде медиақұзыреттілігін қалыптастыру мәселесінің өзектілігі негізделеді. Кәсіптік оқу орнында педагогиканы оқытудың негізгі ұстанымдары, болашақ педагогтың педагогиканы оқу үдерісінде қалыптасатын медиақұзыреттілігінің негізгі компоненттері анықталды. Мақалада болашақ педагогтардың медиақұзыреттілігін қалыптастыру ұстанымдары тұжырымдалған, педагогиканы оқу барысында білім алушылардың медиақұзыреттілігін қалыптастырудың әдістемелік тәжірибесі сипатталған. Мақалада педагогиканы оқыту үдерісінде болашақ педагогтардың медиақұзыреттілігін қалыптастыру мәселелерін зерттеудің келешегі болжанған.

Түйінді сөздер: медиақұзыреттілік, педагогика, қалыптастыру, болашақ педагог, медиаресурс.

Аннотация

Актуальность и цель. В статье обосновывается актуальность проблемы формирования медиакомпетентности будущих педагогов в процессе изучения общепрофессиональной дисциплины – педагогики. Был определен основные принципы преподавания педагогики в профессиональном образовательном учреждении, основные компоненты медиакомпетентности будущего педагога, сформированные в процессе изучения педагогики. В данной статье сформулированы принципы формирования медиакомпетентности будущих педагогов, описан методический опыт формирования медиакомпетентности студентов при изучении ими педагогики. В статье прогнозированы перспективы исследований формирования медиакомпетентности будущих учителей в процессе обучения педагогике.

Ключевые слова: медиакомпетентность, педагогика, формирование, будущий педагог, медиаресурс.

Abstract

Relevance and goal. The article substantiates the relevance of the problem of the formation of media competence of future teachers in the process of studying a general professional discipline – pedagogy. The basic principles of teaching pedagogy in a professional educational institution, the main components of the media competence of the future teacher, formed in the process of studying pedagogy, were determined. This article formulates the principles of the formation of media competence of future teachers, describes the methodological experience of the formation of media competence of students in the study of pedagogy. The

article predicts the prospects for research into the formation of media competence of future teachers in the process of teaching pedagogy.

Keywords: media competence, pedagogy, formation, future teacher, media resource.

Білім беруді дамытудың қазіргі кезеңі құзиреттілікке бағдарланумен сипатталады. Отандық ақпараттық қоғамның дамуы жағдайында мамандардың медиақұзиреттіліктің рөлі артып келеді. Ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың қарқынды дамуы, әртүрлі типтегі мазмұнға (кәсіби, білім беру, ойын-сауық және басқалар) жұртшылықтың кең қол жетімділігін кеңейту балалар мен жастардың басым көпшілігін әлеуметтік желілерді, интернет медиаресурстарын пайдалануға тартуға әкеледі. Алайда, бұл процесс стихиялық сипатқа ие, құндылық сферасының қалыптасу заңдарына сәйкес ұйымдастырылмаған. Бұл адамның адамгершілік әлемін қалыптастыруға зиян келтіретін күтпеген салдарға әкелуі мүмкін. Жастардың едәуір бөлігінде әлі де оның сенімсіздігі, эстетикалық және рухани байлығы деңгейін анықтайтын ақпараттың артықтығынан толық қорғау мүмкіндігі жоқ. Ақпараттың кез-келген түрімен жұмыс істеу, ең алдымен, «моральдық немесе азғындық», «маған және басқаларға пайдалы немесе зиянды», «тұлғалық дамуға немесе деградацияға әкеледі» деген тұжырымдар тұрғысынан нақты жеке көзқарас негізінде жүргізілуі керек. Бұл тәсіл кәсіптік оқыту болып табылады, бірақ біздің ойымызша, әр адамға оның қауіпсіздігі мен жеке дамуының кепілі ретінде қажет.

Тұлғаның ақпараттық құзиреттілігінің құрамдас бөліктерінің бірі медиақұзиреттілік болып табылады.

Зерттеу барысында медиабілім беруді ұйымдастыру саласындағы заманауи теориялық зерттеулерге сүйендік.

ЮНЕСКО-ның «Медиабілім: мұғалімдерге, оқушыларға, ата-аналарға және кәсіпқойларға арналған жинақ» кітабындағы талқылау [1, 66.] БАҚ-тың жастарды әлеуметтендірудегі өсіп келе жатқан рөлін атап өтеді. Әр адам, оның ішінде мұғалімдер, өмір бойы оқу үдерісінде БАҚ-ты игеруі керек. Кітап орта мектеп мұғалімдерінің негізгі біліктілігін қалыптастыруға арналған медиабілім беру бағдарламасының прототипі болып табылады, оны ата-аналар, БАҚ мамандары және көшбасшы болсын, мектеп жүйесінен тыс ересектерге таратуға болады. БАҚ-ты дамыту жаңа цифрлық технологиялардың енгізілуіне байланысты аса қажет болып отыр, өйткені әрбір азамат ақпаратты іздеуге, алуға және өндіруге, сондай-ақ желі арқылы сөйлесуге тиіс. БАҚ-тың әлеуеті басқа адамдарды тәрбиелеу және өзін-өзі тәрбиелеу, басқа адамдардан ақпарат алу және өздері туралы ақпарат алу үшін қолданылады. Сонымен бірге, еңбек авторлары «сыни» медиа өлшеу теориясын жоғалтатын техникалық дайындықты қалыптастыруға дейін коагуляция мен медианың пайда болу қаупі туралы айтады. Медиабілім беруді дамыту стратегиясы өңірлік ерекшелікті ескере отырып, оны іске асыру тетіктерін, оқу бағдарламалары мен жоспарларын айқындайтын нақты нормативтік актілерді әзірлеу болып табылады. Мұндай құжаттарда оқытудың нақты нәтижелері, оларды бағалаудың өлшемдері мен рәсімдері сипатталуы тиіс. Сонымен қатар оқыту стандарттарына сәйкестік және мұғалімдердің икемділігі мен дербестігі үшін елеулі мүмкіндіктер болуға тиіс. Медиабілім беру саласындағы оқыту элементтері мұғалімдерді бастапқы даярлау және қайта даярлау бағдарламаларына енгізілуі тиіс, олар жұмыс істеп жүрген мұғалімдерді даярлау шеңберінде қолжетімді болуы тиіс. БАҚ-тағы білім беру саласындағы серіктестікке қатысқандардың барлығына (мұғалімдерге, БАҚ-ты өндірушілерге, ата-аналарға және жастарға) жаңа білім беру бағдарламалары мен жобалық жоспарларын құруда тәжірибе, ресурстар және ынтымақтастық үшін үнемі мүмкіндіктер қажет [1, 96].

Жастар мен қоғам үшін медиақұзиреттіліктің маңыздылығын негіздей отырып, ЮНЕСКО-ның Коммуникация және ақпарат жөніндегі бас директорының көмекшісі А.В.Хан жастардың бүгінгі күні ақпарат жеткізудің жаңа технологиялары мен форматтарының аса маңызды тұтынушыларының бірі болып табылатынын айтты [2, 496]. Олар ересектерге бағытталған БАҚ-қа қол жеткізе алады. Алайда, БАҚ-тың қауіп-қатерінен қорғауды қажет ететін осал бала ұғымы баланың тәуелсіз тұтынушы ретіндегі тұжырымдамасынан тұрақты түрде төмен. Бір жағынан, балалар коммерциялық мүдделерге көбірек көңіл бөледі. Екінші жағынан, қазіргі медиамәдениет оқыту мен интерактивтіліктің көптеген құралдарын ұсынады. Көптеген жастар демократиялық өмірге белсенді қатысу үшін БАҚ-тың мүмкіндіктерін пайдаланады.

Р.Хоббс 7-9 сынып оқушыларын оқыту үшін медиабілім беру технологиясын қолданудың практикалық тәжірибесін жинақтады [3, 17-186], бұл түсінік, сұрақтарды тұжырымдау, түсіндіру, синтез және өрнек сияқты негізгі құзиреттерді қалыптастыруға мүмкіндік береді. Оның пікірінше, оқушылардың ақпаратты және заманауи технологиялық құралдарды жауапкершілікпен пайдалануына жағдай жасау қажет. Медиабілім берудің нәтижесі оқушылардың БАҚ-пен технологияларға қатысты мәдени, әлеуметтік және жеке мәселелерін түсінуі болып табылады. Сыни тұрғыдан ойлауды дамыту БАҚ туралы диалог арқылы, медиамәтіндердің өзіндік түсіндірмесін талдау, идеялар мен адамдардың қоршаған өмірдегі іс-әрекеттері арасында байланыс орнату арқылы жүруі мүмкін.

Д.Бакингом медиабілім беру эволюциясын академиялық пән ретінде қарастырады. Ол теориялық және практикалық дайындықтың қалай байланысты екендігі туралы сұрақ туғызады. «Теория» мен «практика» арасындағы күрт бөліну университеттегі медиабілім беруді сипаттайды. Медиа-талдауды үйрететін «теориялық» курстар бар, ал медиашешімдерді үйрететін «практикалық» курстар

бар; тіпті оларды біріктіруді қажет ететін курстарда да теория мен практиканы әр түрлі адамдар әр түрлі үйретеді. Оқыту және оқыту медиасын қорғау үшін сізге әлдеқайда жақсы білім беру дәлелдері қажет: оқушылар БАҚ туралы кез-келген деңгейде қалай және не білетінін түсініп, білгендерінің өзектілігі мен қолданылуы әлдеқайда кең екенін дәлелдей білуі керек [4, 22-236].

Батыс ғалымдары әлеуметтік желілерді оқу ортасы ретінде пайдалануға көбірек көңіл бөлуді зерттеп жатыр. Олар әлеуметтік желілерді білім беру және оқыту ортасына біріктіру жеке басының сұраныстың, қарым-қатынастың, ынтымақтастықтың, жаңа формаларына әкелуі немесе жағымды танымдық, әлеуметтік және эмоционалды әсер етуі мүмкін екенін атап өтті. К.Гринхоу мен К.Левин әлеуметтік желілерді формальдылықтың әртүрлі атрибуттарын үйрету үшін кеңістік ретінде сипаттады. Авторлар қарастырған жобаларда әлеуметтік желілерді оқушылар топтық жұмысты басқару (серіктестер іздеу, топтар құру, бірлескен тапсырмалар), идеялар құру, құрдастарымен және мұғалімдермен қарым-қатынас жасау (топтық талқылау, сұрақтар, кері байланыс алу), ақпарат, ресурстар мен сілтемелер алмасу, бағалау және басқалар үшін пайдаланды [5, 506]. Швед ғалымдары Facebook желісінің білім алушылардың академиялық мәдениетке кірігуін жақсарту мүмкіндіктерін сипаттады [6, 366.]. Тузель және Р.Хоббс мәдени өзара түсіністікке ықпал ету мақсатында әлеуметтік желілер арқылы 7-сынып оқушыларының өзара әрекеттесуін ұйымдастыру үшін АҚШ пен Түркиядағы мұғалімдердің ынтымақтастық тәжірибесін талдады. Ғалымдар мәдениетаралық жобалар мұғалімдерге сіздің құндылықтарыңыздың ерекшеліктерін насихаттауға және түсінуге, БАҚ пен бұқаралық мәдениетке деген көзқарастарымен бөлісуге, білім беру бағдарламаларын таңдауды және сандық мәтіндер мен құралдарды қолдануды талқылауға мүмкіндік беретінін мойындады [7].

Ресейде А.В.Федоров болашақ педагогтардың медиабілім алуын ұйымдастыру мәселесін зерттеуге айтарлықтай үлес қосты. Сонымен, ол қазіргі педагогтың медиақұзіреттілігінің көрсеткіштерін атап өтті: мотивациялық, ақпараттық, әдістемелік, практикалық-операциялық және шығармашылық; медиабілім модельдерін салыстырмалы талдау; медиабілім беру технологиясы сыни ойлауды дамыту технологиясымен тығыз байланыста қарастырылады; білім алушылардың кәсіби медиабілім беруге дайындау үдерісінде пайдаланылатын талдаудың алуан түрлерінің әдіснамасы (қоғамдағы БАҚ қызметін контент-талдау, медиа стереотиптерді, мәдени мифологияны және медиамәтіндер кейіпкерлерін және т.б. талдау) сипатталған; мектептерге арналған медиабілім бағдарламасы бойынша оқу курстары әзірленген [8, 216].

Бұған дейін біз кәсіптік білім беру мұғалімдері үшін міндеттердің бірі пәндердің мәдени құрамдас бөлігін күшейту болуы керек екенін, болашақ педагогтарды даярлауда кинематографтың әлеуеті сипатталғанын, атап айтқанда оның әр түрлі дәуірлердің құндылықтары мен өмір салтын бейнелейтін ретроспективті сипатынан тұратынын атап өттік. Фильмде тәрбие мен мектепке ерекше көңіл бөлінеді, көптеген фильмдерде нақты педагогикалық проблемалар бар, күнделікті жағдай мен педагогикалық қарым-қатынасты қамтиды, балалық шақтың табиғатын, баланың сыртқы әлеммен өзара әрекеттесуінің күрделі қақтығыстарын ашады. Сондықтан фильмді педагогикалық процестерді көрсету тұрғысынан педагогикалық талдау мүмкін және қажет [9,10].

Педагогика оқу пәні ретінде болашақ маманға оның нақты практикалық қызметімен толық байланысын ашатын «мамандыққа терезе» түрі болып табылады. Кәсіптік оқу орындарында педагогиканы оқытудың негізгі ұстанымдарының ішінде біз мыналарды бөліп көрсетеміз: оқушылардың кәсіби ойлауы мен дүниетанымын қалыптастыруға бағдарлану; пән мазмұнындағы этикалық, құндылық және құзыреттілік тәсілдердің өзара байланысы; педагогика мен психологияның, философияның, тарихтың, әлеуметтанудың, өнердің терең пәнаралық байланысы; мұғалімдердің практикалық жұмысымен байланыс, педагогикалық жағдайларды талдау, проблемаларды талдау, интернет-ресурстарды пайдалану; этикалық диалогты полилогқа айналдыру; педагогикалық пікірталас клубтарын ұйымдастыру. Біз жалпыадамзаттық және ұлттық адамгершілік құндылықтарға негізделген кәсіптік даярлық мазмұнының этикалық бағыттылық қағидатына негізделген педагогикалық білім беру гуманизмінің тұжырымдамасын әзірлейміз және енгіземіз. Медиабілім беру құралдарын қолдану білім беру процесіне қатысушылардың кәсіби және жеке байланыстары арқылы гуманизм және бір-бірінен үйрену сияқты адамгершілікті, педагогикалық білім беруді қалыптастыру жағдайларын сәтті жүзеге асыруға ықпал етеді; оқушылардың баланың ішкі әлемін, қамқорлығын, қарым-қатынас қуанышын білуге бағдарлануы; білім беру процесінің эмоциясы; кәсіби дайындықтың басты мақсаттарының бірі ретінде адамзат мәдениетін қалыптастыру [11 436].

Педагогиканы зерделеу кезінде болашақ педагогтың медиақұзыреттілігінің келесі негізгі компоненттерін қалыптастыру үшін жағдайлар жасалады:

1. Мотивациялық дүниетаным: медиа күнделікті өмірдің және сала құндылықтарының бөлігі ретінде; жеке даму үшін медиа мүмкіндіктерін пайдаланатын білім алушылармен оң мотивацияны біріктіреді; білім беру процесінде медианы пайдалануға дайын болу; өзінің кәсіби қызметінде медианы қолданудың барабар педагогикалық ұстанымдарының болуы.

2. Мазмұны: тұлғаның психикалық дамуына, дамудың жас кезеңдеріне сәйкес тұлғаның адамгершілік және әлеуметтік қалыптасуына медианың әсер ету механизмдерін білу; медиаресурстар мен медиақұралдарды пайдалану түрлері мен типтерін, балалар мен жастарға қол жеткізу тәсілдерін білу; оқытуда медианы пайдаланудың негізгі ғылыми тәсілдерін білу.

3. Технологиялар: балалар мен жастар аудиториясы үшін медиаресурстарды іздеу және іріктеуді жүзеге асыра білу; медиаконтентті педагогикалық талдау алгоритмін меңгеру; балалар мен жастар ортасында оң медиаконтентті насихаттау және тарата білу; медиаактивтердің дидактикалық, білімдік, дамытушылық әлеуетін анықтай және пайдалана білу; медиаконтентті педагогикалық мақсатқа сай жобалай білу.

Тағы бір міндет – TED бейнеконференцбайланыс материалдарын зерттеу [12, 146.] және білім берудің қандай өзекті мәселелері мен олардың шешімдері шетелдік оқытушылардың өзекті екенін, бұл идеялар ресейлік білімге қатысты ма, жоқ па, соны анықтау. Білім алушылар шетелдік білім берушілердің өз білім берушілерімен бірдей проблемаларға тап болатынын біледі: мектептерде шығармашылықтың болмауы, алғашқы білім берушілер мен білім алушыларға құрметпен қарау оң оқу мотивациясының кепілі, онлайн-білім беруді дамыту және басқалар.

«Білім берудің мақсаттары, міндеттері және қозғаушы күштері» тақырыбындағы практикалық сабақта біз Facebook-тің әлеуетін пайдаланамыз. Сонымен, профессор Б.М.Бим-Бад атақты орыс мұғалімі К.Д.Ушинскийдің білім беру мақсаттары туралы мәлімдемесімен пост жариялады. Талқылауға тәжірибелі мамандар қосылады-және пайдалы материалдық проблемасы бар белбеу алады [12,13].

Медианы белсенді енгізудің басты мақсаттарының бірі білім алушылардың медиа сала-сындағы өздігінен білім алуға деген қызығушылығын ынталандыру, атап айтқанда олардың педагогикалық әлеуеті туралы ойлау болып табылады. Қазіргі мұғалім кез-келген салада (өнер, ғылым, спорт, технология және т.б.) оқу процесін тиімді ұйымдастырудың өзіндік жолдары мен құралдарын таба білуі керек.

Зерттеу аясында біз білім алушыларға «менің мансабымдағы медиабілім беру құралдары» тақырыбында сауалнама жүргіздік.

«Сіз Заманауи мұғалім үшін медиабілім құралдарын меңгеруді қажет деп санайсыз ба?» Респонденттердің басым көпшілігі (97,5%) оң жауап берді. Бұл болашақ мұғалімдерді дамытатын білім беру технологиялары арасында медиа-білім беру технологиялары лайықты орын алғанын көрсетеді.

Білім алушыларға БАҚ-тың мектептегі білім беру процесі үшін маңыздылығы бойынша бағалау ұсынылды. Келесі нәтижелер алынды.

1-кесте. Оқу-тәрбие процесіндегі медиа құралдарының қажеттілік деңгейі

Медиа құралдары	деңгейі
Ғылыми және білім беру фильмдері	1
Көркем фильмдер	2
Мектеп газеті	3
Балалар журналдары	4
Балалар телевизиялық бағдарламалары	5
Мультфильмдер	6
Трансляция	7
Музыка, бейне	8
Әлеуметтік желілер	9
Блогтар	10

Осылайша, медиабілім бүгінде кәсіби пәндерді оқу процесінің элементтерінің бірі болып табылады. Білім алушыларға БАҚ-тың педагогикалық әлеуетін зерттеу қажет екені анық. Біз негізгі міндеті педагогикалық бағыттағы медиаконтент пен медиаресурстарды құру және пайдалану дағдыларын қалыптастыру болатын «оқытудағы заманауи медиа» қауымдастығының кәсіби компаниясын сыныптан тыс іс-шаралар бағдарламасына әзірлеу және енгізу мүмкіндігін қарастырамыз.

Болашақ мұғалімдерді кәсіби даярлаудағы медианың рөлі туралы зерттеулердің бағыты нақты анықталған. Бұл оқу орнында медиа-білім беруді ұйымдастырудың әдістемелік негізін әзірлеу, пәннің бағыты мен мазмұнына сәйкес келетін нақты құралдарды, бұқаралық ақпарат құралдарын таңдау және тестілеу. Әрі қарай, медиа саласындағы болашақ мұғалімдердің өздігінен білім алуын ынталандырудың тиімді жолдарын іздеу. Интернеттің әлеуетін ашу-негізгі шарттардың бірі. Оның мәдени және білім беру мүмкіндіктері орасан зор. Пәндерді оқытудың нәтижесі кәсіби дүниетанымды қалыптастыру болып табылады, онда позитивті білім беру мазмұны бар бұқаралық ақпарат құралдарын педагогикалық тұрғыдан тиімді пайдалану жетекші идеялардың біріне айналды. Болашақ педагогтың ұстанымын келесідей сипаттауға болады: «Мен адамзат мәдениетінің ауқымын көремін – сондықтан мен оны өзім зерттеп, білім алушылардың дамуымен айналысамын. Өзара қызығушылық пен ынта – тұлғаны табысты тәрбиелеу мен дамытудың кілті».

Зерттеу барысында біз болашақ педагогтардың медиақұралдарды өздерінің кәсіби қызметінде пайдалануға деген қызығушылығының жоғары деңгейін анықтадық. Олар ғылыми-танымдық фильмді, көркем фильмді және мектеп газетін бастауыш мектептегі оқу процесінің маңызды құралы ретінде таныды. Сондықтан білім алушыларды осы құралдарды әзірлеуге тарту қажет-атап айтқанда, фильмдер мен телебағдарламалардың тізімдерін жасау, білім алушыларға арналған газеттің мазмұнын олардың жас ерекшеліктеріне сәйкес әзірлеу және т.б. YouTube-тің, мектептерге арналған онлайн-телеарналардың, балалар радиосының білім беру әлеуетін зерттеу үшін арнайы сессия өткізу орынды

болып көрінеді. Сондай-ақ болашақ зерттеулердің тақырыбы педагогикалық практика барысында медиаресурстарды пайдалану және оның тиімділігін бағалау үшін құралдар жасау болады.

Бұқаралық ақпарат құралдары болашақ мұғалімдерді дамыту үшін сыныптан тыс шараларда үлкен мүмкіндіктер бар. Сыныптан тыс қауымдастық пікірлестер қауымдастығы ретінде медиа білімнің мақсаттарын, мазмұны мен әдістерін білуге және ашуға көмектеседі. Бірақ жұмыс түрлерінің спектрін кеңейту қажет – бұл викториналар, қоғамдық шаралар, фестивальдар, театр қойылымдары, экскурсиялар, концерттер, интерактивті ойындар және білім алушылар ортасында БАҚ-ты насихаттаудың басқа түрлері болуы мүмкін.

Медиабілім беру технологиясы кәсіби педагогикалық оқу орнында қолданылатын басқа технологиялар арасында лайықты орын алады. Әр түрлі технологиялардың әдістері мен құралдарының барабар синтезі - бұл кәсіби дайындықтың тиімділігін арттыру жолы. Медиабілім беру технологиясы болашақ мұғалімнің жеке басын қалыптастыру процесінде органикалық, құндылыққа бағытталған және сұранысқа ие.

Әдебиеттер тізімі:

1. D.Frau-Meigs, (ed.). Media Education: A Kit for Teachers, Students, Parents and Professionals. Paris: UNESCO. 2006
2. A.W.Khan. Media Education, a Crucial Issue in the Building of an Inclusive Knowledge Society. Empowerment Through Media Education An Intercultural Dialogue, Goteborg 2008.
3. R.Hobbs, Digital and Media Literacy: ConnectingCulture and Classroom. Thousand Oaks. CA.Corwin. 2011.
4. D.Buckingham, The success and failure of media education. 2014.
5. K.Greenhow, C.Lewin, Social media and education: reconceptualizing the boundaries of formal and the boundaries of formal and informal learning. Learning, Media and Technology. Vol. 41, Issue 1. 2016.
6. M.Cuesta, M.Eclund, I.Rydin, A.-K.Witt, Using Facebook as a co-learning community in higher education. Learning, Media and Technology. Vol. 41, Issue 1. 2016.
7. S.Tuzel, R.Hobbs, The Use of Social Media and Popular Culture to Advance Cross-Cultural Understanding. Comunicar. 51. XXV. 2017.
8. A.V.Fedorov, Development of media competence and critical thinking of students of pedagogical University. Moscow. 2007.
9. I.Y.Hazanov, Tools of media education in the training of future teachers. Media. Information. Communication. No. 11. 2014.
10. I.Y.Hazanov, Blog «Soul like the Sun! Careers in science – the endless!». I.Y.Hazanov, The Humanity of pedagogical education. Psychological-pedagogical search. No. 4 (32). 2014.
11. Performances of TED, which every teacher should see. 2014
12. B.M.Bim-Bad, Post on the Facebook network. 2012.
13. B.M.Bim-Bad, The blog «Man as a teacher and educated».

ӘОЖ 378.1

БОЛАШАҚ ПЕДАГОГТЫҢ КӘСІБИ ӨЗІН-ӨЗІ ДАМУЫНЫҢ ШАРТТАРЫ

Шамитдинова Шохиста Адхамжановна,
А.Байтұрсынов атындағы
Қостанай өнерлік университетінің магистранты
Ахметов Тлеген Альмуханович,
педагогика ғылымдарының кандидаты, профессор
Ө.Сұлтанғазин атындағы
педагогикалық институт директоры
Қостанай қ.

Аннотация

Өзектілігі және мақсаты.Мақалада қазіргі студенттің кәсіби өзін-өзі дамыту шарттарының өзектілігі негізделген. Зерттеу жоғары білім аясында жүргізілді. Зерттеудің мақсаты кәсіби өзін-өзі дамыту жағдайларын дамытудағы негізгі нұсқауларды анықтау болды. Теориялық талдау негізінде «қазіргі студенттің кәсіби өзін-өзі дамыту» түсінігі жасалды.

Түйінді сөздер: болашақ педагог, кәсіби өзін өзі дамыту, педагогикалық шарттар, өзін өзі дамыту технологиясы.